

nogen af os ind at forlange, at Bærepillerne under denne Bro skulle bortskaffes, fordi den kan svæve i Luften, lige saa lidt kan det falde os ind at forlange, at Sagkundskaben ikke maa høres, naar der spørges om, hvorledes man skal ordne Landets Forsvar, altsaa, hvilke Dele af Landet der ere mest udsatte, og hvorledes man bedst værner dem med de Midler, baade materielle og personelle, som staa til vor Raadighed. Og jeg vil hævde, at den Jagt, der har været gjort paa Sagkundskaben, har affødt en Mangel. Jeg forlanger saa lidt som nogen, at Sagkundskaben udelukkende skal raade, men den skal høres, og De maa vel huske, at hvis De ikke tage et rimeligt Hensyn til, hvad den fordrer, bliver det ikke den, men os, Landets lovgivende Forsamling, som kommer til at bære det endelige Ansvar, og det vilde vi dog i sidste Instans helst lægge paa de Skuldre, som kunne bære det, som have Betingelser derfor. Men disse idelige Angreb paa Sagkundskaben have medført, at Dilettantismen har trængt sig i Forgrunden.

Vi staa i tre forskellige Afskygninger her i Tinget. Den første Del bestaar af dem, der ville afvæbne, den næste Del bestaar af dem, der ville have et Skinforsvar, og endelig er der den tredje Del, som jeg haaber maa være langt den største saavel i denne Sal som i hele Landet, de, der ville have et virkeligt Forsvar indenfor den Begrænsning, de Kræfter og Eyner, vi raade over, sætte, saavel i personel som i finansiel Henseende. Jeg skal ikke komme ind paa at diskutere med den af mig nævnte første Afskygning. Jeg vil ikke tvistes med dem om, hvorvidt der maaske om en halv Snes Tusind Aar kan være saadanne Forhold til Stede, at man ikke behøver at have nogen Art af Forsvar. Det er en Sag for sig, men det ligger mig for langt ude i Fremtiden. Jeg vil tale om den Tid, hvor jeg selv skal tage en Del af Ansvaret. Ideen har imidlertid den Fordel at være konsekvent gennemført i det stillede Forslag. Den næste Afskygning er jeg en Modstander af, fordi jeg finder dens Betragtning umoralsk. Jeg finder det umoralsk at bilde Befolkningen ind, at den har et Forsvar, som den paa Nødens Dag kan stole paa, men som den i Virkeligheden ikke kan stole paa. Jeg finder det umoralsk at anvende en halv Snes Millioner Kroner eller mere til et saadant Forsvar, som kan skaffes for en halv Million maaske. Derfor kan jeg heller ikke indlade mig med den Del.

Tilbage for mig bliver da kun at omtale den Del af Tinget, hvortil jeg selv hører, den, som vil et effektivt Forsvar indenfor de Grænser, som vi ere nødte til at bøje os for. Jeg vil om denne Del først udtale, at den er, kan man med fuld Ret sige, langt den største Del her i denne Sal. Den var det ogsaa i Forsvarskommissionen. Det er nemlig ikke saa lidt, der er naaet indenfor denne i Forhold til tidligere, naar man ser det efter. Jeg skal ikke gaa i Detailler, men kun nævne et Par af de gode Ting, der er opnaaet Enighed om. Der er først og fremmest fra alle Sider uigenkaldelig opnaaet Enighed om den Politik, vort Land for Fremtiden nødvendigvis maa føre overfor Udlandet, den eneste, det paa nogen Maade kan føre, og det er Neutralitetspolitikken. Det ærede Medlem fra Ringkøbing talte forleden Dag om, hvorledes Stemningen var her i Landet efter 1864. Og det er rigtigt, hvad han sagde. Jeg erkender, at som han skildrede denne Stemning, var det i alt væsentligt rigtigt. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at i den Forbindelse, det fremkom, kunde det, efter hvad man er vant til at høre herhjemme, let faa en Anklang af, at det var det ærede Medlems Mening, at det var Højre eller dem, der den Gang repræsenterede Højre — altsaa mellem 1860 og 70 og i Begyndelsen af 70erne —, der bar denne Stemning oppe, medens Forholdet er, at saadan var Stemningen i hele Folket. Det var ogsaa det ærede Medlems Mening, og jeg tager kun denne Reservation, for at hans Udtalelser ikke skulle blive misforstaaede og misbrugte. Saadan var Stemningen, og saadan maatte den være. Jeg var selv efter Krigen en 16—17-aarig Knægt, og jeg mindes godt, hvorledes Stemningen var hos mig, da Krigen i 1870 udbrød mellem Frankrig og Tyskland. Jeg mente som saa mange andre, at nu var det eneste Løsen: Til Berlin. Men lykkeligvis blev der ikke noget af den Parademarch.

Man kan vel godt sige, at denne Sindsretning i Befolkningen fik sit Knæk ved Fredslutningen mellem Tyskland og Frankrig 1871. Og hvis man skal karakterisere den derefter herskende Stemning loyalt til alle Sider, maa man vist sige, at den har været famlende i lange Tider. Revanchetanken var knust, der var intet Haab om atter at faa de sønderjydske Brødre tilbage til os ad anden Vej end ad Fredens, og det saa ikke ud til, at den Vej var synderlig let at betræde eller vilde føre hurtigt til Maalet. Alt var bragt ud